

Êîêàëüíàÿ ôîëüêëîðíàÿ òðàäèëèÿ â ìóëüòèìåäèéíî ïðåäñòàâëåíèè: ïðîñòðàíñòååíî-âðåìåíû

Àâòìð Òàòüÿíà Ñòåïàííàà Èàíáàà
26.06.2008 á.
Íñëåäíå ïáííàéå 15.07.2008 á

Óâcèñû à ôîðìàòå RTF (68.28 kB 2008-07-12 19:33:43) Óâcèñû à ôîðìàòå PDF (117.81 kB 2008-07-12 19:34:16)

Eîêàëüíàÿ

Öåëîñòíå

Ííñáàíéå ËÓÒ Íðåäáííèåáàåò ííñáàíéåíåðíúé áàíéèç ðàçííáí ðíäå áàííüö,
íòíñýüøèöñý ê èññéåáàåííò ðíëüéèíðíí-ýòííäðåðé-÷åñéííò íáðäçíåàíéþ, áâéþ-÷àÿ
«ííñóíéíæè-÷åñéèå áåééíèöû» ðàçéè-÷ííà íáúáà- – ; ìò ñòåðû íåðíäííé êóëüööðû, æàíðå,
òåààðè-÷åñéíäí öèééå åí ñéñåå. Íñííáíóþ, «ÿääðíóþ» ãðóííö òàééèö áàííüö
ñíñòååéýþò íåíñðåäñòååíí ðíëüéèíðíúå òåéñòû, ii ëîòðûñ ñóäýò i ðåäåðòóàðå
ðòåäéèöè- – ; åå æàíðåíi è ñþæåðíí-òåìàðè-÷åñéíí ñíñòåå. Íäíåéí íàìåéíåàæííå
íåñòi å ðåðåéòåðéñòéèå ËÓÒ çàíéíàþò òåéé íåçûååàíüå íðíñòðåíñòååíí-÷åðåìåíüå
éííðåéíàðû, íå íðíñòi çàåàðþùéå åå ååíàðåðé-÷åñéèå è èñòòðè-÷åñéèå ðàìéè, ii è
ííðååéåííüí íáðäçíí ìòðåæàþùéåñý å íåñòií ðíëüéèíðå.

līlūòàåìñÿ

Їððääñðåáàéòü ýðòò ëïðïöñ áäáííûð, èò ìäñòì è ñïäöèðéèòò á òäéñðòå ËÖÒ Óñòü-Öëëüü. Ýòï ìäíá èç ñääåðïðññéèò ððääèòëé, áððäíéòü ëïòïðïé ñïñäáàëþò ñ àäìéïéñòðåðàëåíùì áûääéäíéàï Óñòü-Öëëüñéñâï ðäéññá íá óäððéòïðëè Ðäññóäéèëë Èïïè, áäáíáðè-áññéè æäá íá ñäýçáàï ñ ðóñññéè ñïñäáíéàï áàññâäéïá ðäéè ìå-ïðû.

Èñòî-íèéïàäý ááçá èçó-áíéý ýóíé òðääëöèè, íäðå-áíü èçàäííûò ñáíðíéëíâ è òðöäíâ
åúäëýäèò áíñòàòí-íí ñíèéäíí [Áèáëëíäðàöè-áññééé óéàçàöåëü 2006], -òí íäâéäéí è èõ
ñéñòåàòèçàöèè è íðåäñòàäéäíèþ á áéäå ñíðåâí-íí-áéáéëíäðåöè-áññéíâí ýéåéòðííííí
éçääáíéý. Á íàñòíýúâå áðäàïý á ÑûêòÅÓ áâääööñý ðäåâíòú íí ñíçääíèþ íöéüöèíäééííâí ñíðåâí-íèéà
íí ýóíé òðääëöèè.[1]

Öàêîé òëi ïäà÷e ääííûò ñïïöýæái ñ ðåøåíéà÷ çäàà÷ èõ òùàòåëüííâi íáíàùåíèÿ è ñòðöôéòðèðíâàíèÿ, íáíçíà÷íèÿ ñâýçáé è çàâèñèíñòåé íåëæó ðàçíùìe ååèíèòàìe, ñíñòåâåéÿþùèìe òåêñò ËÔÔ.

Êàê

áéïè íáïïéýåöñý ðäçíüìé ðàçääëäìé: niðåäâí÷íüìé ñòåòöüýìé, óéàçåöåëýìé, êåðòäìé, òååéëöäìé, ééëþñöðåòëäíüìé òåéñòäìé (åóäéí éééé ååðåäéüíüìé).

Èòàê,

íðæðaúé áééî ãáííûð íðeáðíðaáí íá íðaâðou íá áíðiññu, áða è éâé (éíðaá) iíjyâðeëañü ððaâðeðey, éâéíðaâ áâ ãâðaâðaðeðaâññéèå è ððiññiðaâññéèå ðaíðe. Á ñðoððeðoða íðeüðeðaâðeéíðaâññéèå ñðiðaâðaâññéèå yða è íðiðaâðeðey áðaâðaðo â íðaâðaðoþ iâðaâðaâðaâññéèå ñðiðaâðaâññéèå ñðaâðaâññéèå: «Áâðaâðaâðeðey ððaâðeðey» è «Éñðiðeðey éððay» ññ ñðaâðaâññéèå iíjyâðaçáâðaâññéèå.

Нїїоâåòñõâåííí, ðäçääë «Аåïäðàòèë òðàäëèëè»

нініоаâйо» іїдаçäääéü «Еаððóù ðææíïà» (â нініоаââ ðæñïòáèééê, â нініоаââ
âåðïïâæñéïââ ñâåâðï-âîñòïéâ Ðïññèè), à òàéæä «Íåðâ-åíü íåñâéâíïûò ìåñò»,
ñâððóùïëðîââíïûò ï «ìééñòðâéíïà» Óñòü-Öëëüù – ðæéâï ìå-ïðå, Öëëüïå, ëæïïå,
íåðèöå, ï ìøñùééâïè ê èðâòòèè ìøñòïðè-âññéèï ñïðââéâï ì íèð. Ðàçäää «Èñòñðèý
èðâÿ» ïðâäñòðââèò áéâéèïñðâðòéþ ïñíïâíïûò ðâáïò, ïññâýùâíïûò èñòñðèè ïïýâéâïéý
Óñòü-Öëëéâñéïé ñéïâíâéè, çâñâéâïéý ñðâäáïâï òâ-âïéý ðâééè ìå-ïðû è åâ ïðèóïéïâ
(Öëëüù, ìæïïù), à òàéæä ñòàðñïâðý-âññòâò ìå ìå-ïðå, ìèâçâåâðøïò íåðâññòâïâíï
âéèéýïéå íå ïîñðèðñïââïéå è ñïñðâáïíéå åðññïâíïûò ðâðâæèöéé Óñòü-Öëëüù. Íoäåéëüíûâ áéâéèïñðâðòé-âññéèå
âåèïéòû áóäóò èïâòû ìøñùééè ê ðàçäääö «Ýéâéòðñïâý áèâéèïòâéà», â èïòïðï î ðàçìåñòþñý
íåéïòñðûâ ðâáïòû. Èíòâðññâéòè ìøñò-íééïï ï «èñòñðèè Óñòü-Öëëüù, èïòïðûé
áóäâåò ïðâäñòðââéäï â åéäå ñâåñòâ-ðâéññïñðòðôéòè â ïñíïâï ìïðâðçâåâéä, ýâéýâðñý öâðêïâíïûé
еâðïïèññâö, нîçäääíïûé, åâðïýòï, â íåðâïé ïïéâéï XIX åâéâ [Еáïåââ 1997].

Jäjàēj

«äééíäðåðèý» íåñòííñòè, áå òíííäðåðèý è íñíááííñòè éóðüöðííñáí èáíáøåòò áúò ììèñaiû n ííçèöèé íñíñèðåëéé öðåäæöèé. «íåðíäíúé» áçäéÿä íà èñòíðéþ (òí-íåå, «íåðíäíáy / óñòíáy èñòíðéý») è íñíááííñòè ðåññåéåíéý íåðíäýò ìòðåæåíéå á òíéüééíðíûò æàíðåò – á èñòíðééí-òíííéle-ðñéèò lðåññåéíèýò è éíéàéüí-ðåðííñåûò ìðíçåèùåð. Çåäà-á ìòðüöðíäæéííñáí ñíðåññå-íñéèå – íåçíá-ðóù ýòè ðàçíúå «òí-éé çðåáéý», ííyòíò «íåðå-áíü íåññåéáííñûò íóíéòíå» èç ðàçääéä «Áåíäðåðèý öðåäæöèé» íññðåäñòåíí ãéíäðññüééé áóååò ñíññåéíáí ñ «Óéåçàòåëéåí ìòðéåíâ èñòíðééí-ëåññåíàðíûò íåðåðåðéåíâ, ìòíññüèðñý è íññðåäæåííñé íåñòíñòè» èç ðàçääéä «Óíéüééíðíáy ðåðåæöèéý Õñòü-Õééüíû: ñíðåññå-íñúå íåðåðéåæéú» è ñ òåéñòíñåû ìäðåçäåéíí «íðíçåèùå íåñòíñûò æèòåëéé». Òåé, íåíðèíåð, í ñåëå Òðóññåí íà ð. Öèéüå ìíæíí áóååò ìíéó-ðéòü ñíññåóþþóþ èíóíðíàðéþ: íà èåðòå áóååò ííèåçåíí íåñòíííéæåíéå ñåëå (ðàçääé «Éåðòå ðåéííå»), áåíá ñíðåññåéå í åðåñåíé è íåñòíýòåðéüñòåðåð áåí ííyåéåíéý ìí èñòíðé-ðñéèò íñòí-íñéèåí (ðàçääé «Èñòíðéý èðåáý»), á «Óéåçàòåëåí ìòðéåíâ èñòíðééí-ëåññåíàðíûò íåðåðåðéåíâ, ìòíññüèðñý è íññðåäæåííñé íåñòíñòè», áóååò íåðå-ëñéèåíû ìíòèåû óñòíñûò èñòíðééí-òíííéle-ðñéèò ðåññåéàçåíâ í ñåëå, çåôééñèðíñåííñûò ìò íåñòíñûò æèòåðééé (íåðåñçåññåéüñé Ååññéèé Õðóñ «òðóññíóé» (èñíóåäé) íåññåéíÿ; íåðåññåíñåéåíóû, íåññåññåðéåññåíý ñíá-áéå íà íðíòéåññåíæíííí áåðåñåð, èñíóåäéèñü íåññåíñéé («ñòðóññéé»); Õðóññåíâ – «çïééíøay åíðå» (öéåññåíðíñåíå íåñòí) è äð.); á ííåðåçäåéä «íðíçåèùå íåñòíñûò æèòåðééé» áóååò íðèåññåíáû èíåññåéííñòè ðåðåæöåðå («òðóññåöü – ðåééåíñûò – ñéóñüå, «öýæåéüå», óíðýñüå) è áíåðíåññåíñåéííñåéíéý («òðóññåññéé – èåíáíéé»[2]).

Îñïáûé

éiðóðáðáñ á iðæá íaðáðáðóðéññóðéè ðoðíññóðíñá ÆÓð iððáññóðáðéýðó Íáðíçíàðáíéá ñáýçáé
iáæäó ðáçíùìé áéïéàìe éiðóðíðáðéè, éiðóðúá, níðáííé ñòðíññú, níçäàþþó áðí
ðáðéññóðíñóù, à ní ãððóðíé – áðí níðáðéðéè. Ííðáðá Íáðáðéðó ñáðéðáðéèçíàáííá
iáññóðíé ðóðáðéðéè áé ðoðíññóðáíñóðá áúññóðíðþþó á éá-áññóðá áéþ-áðúá Íáðáçíà Íá ìððíðáííé
iðíçá, ñáýçúáðþþóñy ní ëáðáðáíðúìé Íáðá-ávýð, ní ðóðáðéðéè áé ðáðó ìð.

Òàêèì

Íáðàçii, iðiñòðáiñòâáíí-âðâíâíúá òâðàéòåðèñòèé èííéðåòííé èíêàëüííé òðàäéöèé íá iðiñòíí çàäàþò åâ ðâíèé åâ ðâíèé ñâðåòíííí åâðâóé-ðâñéíí iðiñòðáiñòâá è íá èñòíðè-ðâñéíé øéàéå, íí è íéâçùâðþöñý ñâýçáííùé ñ ðýäíí ïíëüééíðíûõ è íáðýäíâûõ ïíði íáðâííé ééöüöðöðû. Áïçíñæíñòé íéüöueíâæéíñòé è éíóåðâéòéâíñòé èâé íâéüíçv ýé-ðø íòâðâ-ðâò çàäà-ðâ ñòðñòðóððéðíâíéý ñíñæíññí ðâðéñòà ËÔ

Ñïèñîê ëèòåðàòóðû

Áéáèëíâðàòè÷åññéèé óéàçàòåëü 2006 – Áéáèëíâðàòè÷åññéèé
óéàçàòåëü ïî èñòîðèè è éóéüòóðå ðóññéèò ñòàðíâåð÷åññéèò åðóï, ïðíæèåàþùèò â
Ðâññóäéèå Äíè ñ Ñíñò. Ö. È. Äðííâà, Ö. Ñ. Èáíåâà //
Ñòàðíâåðèå íà ñâåâðî-âîñòîéå åâðíïåéñéèé ÷åñòè Ðîññèè : ñá. ñòàò. / Äíè ÍÖ Òðî
ÐÀÍ. –
Ñûéóúâéàð, 2006. – Ñ. 217–241.

Êàíâà 1997 – Êàíâà, Ò. Ñ.
Óñòü-öèëåïñèé öåðîïàíûé èåòïïèñåö: ðåëíñòðóöèëÿ òåëñòà è êìïäòàðè /
Ò. Ñ. Êàíâà // Ëññëåäâàíéÿ ï ñòðîðè è íèæñíé è öðàëèëíííé íàðíäíé
êóéùòðû ñåðâðà : íáæâóç. ñá. íàð. òð. / Ñûëòûâêàðñèé áïñ. óí-ò. – Ñûëòûâêàð,
1997. – Ñ. 20–31.

Local folklore tradition presented with multimedia: time and space coordinates (using material of Ust-Tsilma tradition)

Tatyana S. Kaneva

Syktyvkar State University, Syktyvkar, Russia

This paper discusses the possibility of structuring space and time data relating to folklore tradition, using a multimedia reference work on Ust-Tsilma folklore. The work also shows the connection between objective data (historical and typographical) and folklore text ("public" views on history and territory), which can be effectively demonstrated using multimedia.

[1] Đà à ò à á ú i i è í y à ó ñ y â ð à i è à ð i ð à è ò à , ô é i à í ñ è ð ó à i i à í ð Á Í Ó (1
07-04-12143â).

[2] Ñâéï ðàññïëèïæåí íà âûññîëí áåðääó, íñèáàäííì ðåéëé (íà
áïðå), ìò-åäí äííà ã Øðóññå «ññïòðýø» íà ðåéó ã ðäçíûõ íàïðàåëåíèÿø, è
éçääëåè ñâéï ûññëÿø èò éâé èäíåííøë (èäíåíèà) ã àáíá.

[3] Íàïðèìåð, ä.
Néèòñéàÿ, íñííàáíàÿ áëèç ñòàðñíáðÿ÷-åñéèíåí Ååéèéñíæåíñéèíåí ñéèòà íà ð. Íèæìå;
íåñòî «ó íñééíû» íà ð. Òíáúø, åää òàéæå áúë ñòàðñíáðÿ÷-åñéèé ñéèò, íñéäåíèé
íðåäñòååéòåéü êíòîðíåí – íåéé Èåái – ñòåé åääðíåí èñòíðéé-éåååíåàðíûò íðåäåíèé
è èåéåíåååðíûò íñííàáíèé; íåñòå÷-éî «Ñòàðûå åâíðèùà» – íåðåíñéäåíèå
íñííàóååéåé Öñöü-Öéèåññéîé ñéíåíæè, åää íöðéíýò íðåçäííååòú íåòðíå åäíú è ò. ä.

